

7/8748
64 38

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-482/3154/7033
Konu : Yazılı soru önergesi

05. / 03 / 2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 04/07/2012 tarihli ve A.01.0.KKB. 0.10.00.00-75328 sayılı yazı,

İlgi yazınız ekinde alınan, Adana Milletvekili Murat Bozlak tarafından Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/8748 Esas Nolu soru önergesine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (2 adet)

7/8-18
38

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-482/4471/9781
Konu : Yazılı soru önergesi

08.10.2013

Sayın Murat BOZLAK
Adana Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/8748 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Birleşmiş Milletler Cezaevi Kuralları ve Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Tavsiye Niteliğindeki Cezaevi Kuralları da dikkate alınarak, ceza infaz sistemimizde reform niteliğinde çalışmalar yapılmış ve son yıllarda ceza infaz kurumlarımızın özellikle fizikî yapısı ile hükümlü rehabilitasyonu alanında yürütülen çalışmalarda çağdaş standartlar yakalanmıştır.

Bu süreçte, çağdaş infaz hizmetlerini yerine getirmek için ihtiyaç duyulan mevzuat altyapısı oluşturularak, sağlıklı, güvenli, mekanik, elektronik donanımlı ve rehabilitasyon faaliyetlerine daha elverişli yeni ceza infaz kurumu projeleri geliştirilmiş, uluslararası normlara uymayan, fizikî şartları ve kapasiteleri itibarıyla eğitim ve iyileştirme faaliyetlerinin kısıtlı yapıldığı ya da hiç yapılamadığı küçük ilçe ceza infaz kurumlarının önemli bir kısmı kapatılmıştır.

Fizikî ve sosyal alanlarda yapılan iyileştirmelerin yanı sıra, ceza infaz kurumu uygulamaları ulusal ve uluslararası denetime açılmış, böylece kurum uygulamalarının adli, idarî ve sivil denetim mekanizmalarınca denetlenmesi sağlanmıştır.

Ceza infaz kurumlarının hükümlü ve tutuklular üzerindeki olumsuz etkilerinin giderilebilmesi, bu kişilerin salıverilme sonrası normal hayata hazırlanmaları için tiyatro, müzik, resim, folklor, el becerileri, spor karşılaşmaları, satranç, lisan kursları, konferans ve konser gibi çeşitli sosyal-kültürel çalışmalar düzenlenmektedir. Hükümlü ve tutuklular bu çalışmalarda dinleyici veya izleyici olarak yer alabilecekleri gibi aktif olarak da katılabilmektedirler. Ceza infaz kurumlarındaki hükümlü ve tutuklular gazete, televizyon, radyo, kitap gibi kitle iletişim araçlarından da yararlanabilmektedir.

II- A- 27/08/2012 tarihi itibarıyla, ceza infaz kurumlarının toplam yatak kapasitesi 139.539 kişi olup, 119.037 hükümlü ve tutuklu barındırılmaktadır.

Ceza infaz kurumlarımızda kapasite sorunu yaşanmaması, ceza infaz hizmetlerinin daha etkin ve verimli şekilde sunulabilmesi amacıyla sosyal, kültürel, eğitsel faaliyetlere imkân vermeyen eski tip ceza infaz kurumları kapatılarak, çok sayıda yeni ceza infaz kurumu hizmete sokulmuştur. Önümüzdeki 5 yıl içinde, 41'i yapımı devam etmekte olan, 27'si ihale aşamasında olan, 81'i plânlama aşamasında ve 43'ü ise proje aşamasında olan toplam 192 yeni ceza infaz kurumu yapılacaktır. Anılan projelerin tamamlanmasıyla 106.831 kişilik ek yatak kapasitesi elde edilmiş olacaktır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

B- Ceza infaz kurumlarının bazılarında, kapasitelerinin üzerinde hükümlü ve tutuklu barındırılması nedeniyle, oluşan yoğunluğun azaltılması amacıyla suç ve yargılama yerleri dikkate alınarak hükümlü ve tutukluların resen başka kurumlara nakilleri yapılabilmektedir. Yapımı devam eden ceza infaz kurumlarının hizmete girmesi ve yoğunluk yaşayan kurumların mevcutlarında azalma gerçekleşmesi hâlinde, hükümlü ve tutukluların ailelerine yakın kurumlarda barındırılma talepleri daha büyük oranda karşılanabilecektir.

III- A- Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü, "Arama, güvenlik tatbikatı ve sayım" kenar başlıklı 46. maddesinin, iki, üç ve dokuzuncu fıkralarında;

"(2) Hükümlünün üzerinde, kuruma sokulması veya bulundurulması yasak madde veya eşya bulunduğu dair makul ve ciddi emarelerin varlığı ve kurum en üst amirinin gerekli görmesi hâlinde, çıplak olarak veya beden çukurlarında aşağıda belirtilen usullere göre arama yapılabilir.

a) Çıplak arama, hükümlünün utanma duygusunu ihlal etmeyecek şekilde ve kimsenin görmemesini sağlayacak tedbirler alınarak gerçekleştirilir,

b) Arama sırasında önce bedenin üst kısmındaki giysiler çıkarttırılır, bedenin alt kısmındaki giysiler üst kısmındaki giysiler giyildikten sonra çıkarttırılır. Bu giysiler de mutlaka aranır,

c) Çıplak arama sırasında bedene dokunulmaması için gerekli özen gösterilir. Aranılan kişinin beden çukurlarında bir şeyin bulunduğu dair makul ve ciddi emarelerin bulunması hâlinde öncelikle, hükümlüden madde veya eşyanın kendisi tarafından çıkartılması istenir, aksi hâlde bunun zor kullanılarak gerçekleştirileceği bildirilir. Beden çukurlarındaki arama, cezaevi tabibi tarafından yerine getirilir,

d) Çıplak olarak arama, mümkün olan en kısa süre içinde bitirilir.

(3) Beden ve üst aramaları aynı cinsiyetten güvenlik ve gözetim görevlileri tarafından yapılır.";

"(9) Arama ve sayımlar sırasında insan onuruna saygı esastır.",

B- Jandarma Teşkilatı Görev ve Yetkileri Yönetmeliğinin "Sevk ve ulaşım aracının seçilmesi" kenar başlıklı 69. maddesinde,

"Hükümlü ve tutukluların sevk ve nakillerinin bu iş için ayrılmış olan ceza infaz kurumu araçlarıyla yapılması esastır. Bu gibi araçların bulunmaması ya da sevk ve naklin bu araçlarla yapılamaması durumunda; öncelikle kamuya ait kitle ulaşım araçlarından ya da diğer toplu taşıma araçlarından yararlanılır. Kamuya ait kitle ulaşım araçlarıyla sevk sırasında ilgili kamu kurumlarınca özel bir bölüm ayrılması zorunludur. Sağlık açısından özürü ve zorunlu olanlar dışında özel taşıtlarla sevk yoluna gidilemez.",

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

C- Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin mevzuat hükümleri, ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, felsefî inanç, millî veya sosyal köken, siyasî veya diğer fikir yahut düşünceler ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın, tüm ceza infaz kurumlarımızdaki hükümlüler bakımından uygulanmaktadır.

D- Ceza infaz kurumu uygulamalarına karşı hükümlü ve tutukluların 4675 sayılı

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

İnfaz Hâkimliği Kanununun, "İnfaz hâkimliğine şikâyet ve usulü" kenar başlıklı 5. maddesi gereğince infaz hâkimliği nezdinde şikâyet hakkı, infaz hâkimliği kararına karşı da aynı Kanunun, "İnfaz hâkimliğince şikâyet üzerine verilen kararlar" kenar başlıklı 6. maddesi gereğince ağır ceza mahkemesi nezdinde itiraz hakkı bulunmaktadır.

IV- A- Ceza infaz kurumlarında sağlık hizmetleri, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun; Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük; Ceza İnfaz Kurumlarının Tahsisi, Nakil İşlemleri ve Diğer Hükümler Hakkında 45/1 sayılı Genelge, Sağlık Bakanlığı ve Bakanlığımız arasında imzalanan 30/04/2009 tarihli Ceza İnfaz Kurumlarındaki Sağlık Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Protokol; Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü ve Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyeti arasında imzalanan 01/01/2009 tarihli Protokol; Bakanlığımız, İçişleri ve Sağlık Bakanlıkları arasında imzalanan 19/08/2011 tarihli Protokol hükümleri doğrultusunda yürütülmektedir.

Ceza infaz kurumlarında, kurumun sağlık koşullarının düzenlenmesi hekim tarafından yapılmaktadır. Hasta hükümlü veya tutuklunun hangi uzmanlık alanında tetkik ve tedavi görmesi gerektiğine muayene eden kurum doktoru, kurum doktoru bulunmadığı hâllerde ise, semt polikliniği veya hastanede görevli doktor tarafından karar verilmektedir.

Kurumda görevli doktorun uygun görmesiyle hastaneye sevk edilen hastanın, hastanede görevli hekim tarafından verilen kararlara göre takip ve tedavisi sürdürülmektedir. Hasta, hekimin uygun görmesiyle yatırılarak veya ayakta tedavi görmektedir. Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutukluların sağlık sorunlarıyla ilgili gerekli tüm tetkik ve tedaviler özenle yerine getirilmekte olup, hekim kararlarına kurum idaresinin müdahalesi söz konusu değildir.

Hastaneye sevkleri doktor tarafından uygun görülenler de, Devlet ya da üniversite hastanesine sevk edilerek, ilgili uzman tarafından muayene, tetkik ve tedavileri yapılmakta, gerekli olan hâllerde de hasta olan tutuklu ve hükümlüler, tedavi ve takiplerinin yapılması için hastanelere yatırılmakta veya ileri sağlık merkezlerine sevkleri yapılmaktadır.

Tutuklu ve hükümlülerin sağlığıyla ilgili tüm iş ve işlemler, ilgili mevzuata uygun bir şekilde kayıt altına alınmakta ve takip edilmektedir. Ayrıca, acil tedavi gerektirecek düzeyde rahatsızlığı bulunan tüm tutuklu ve hükümlüler, vakit geçirilmeksizin hastaneye sevk edilmekte ya da 112 Acil Servis hizmetinden faydalandırılmaktadır.

Ceza infaz kurumlarında barındırılan tüm hükümlü ve tutuklular, özgürlüğünden yoksun olmayan her vatandaşın yararlanabildiği sağlık haklarından ve hizmetlerinden öncelikli olarak yararlandırılmakta olup, her türlü muayene ve tedavileri, devletin teminatı altında ve ücretsizdir.

B- 30/04/2009 tarihli Protokol ile ceza infaz kurumları kampüsleri bünyesindeki sağlık birimleri Sağlık Bakanlığınca uygun görülen hastanelere bağlanarak buralarda ceza infaz kurumu semt poliklinikleri açılmıştır. Diğer ceza infaz kurumlarında da, aile hekimliği uygulamaları kapsamında ceza infaz kurumlarının kapasiteleri göz önünde bulundurularak doktor görevlendirilmektedir. Protokolün 7. maddesinin B fıkrasının (a) bendi uyarınca; sağlık hizmetlerinin yürütülmesi için yeterli sayı ve nitelikte personel görevlendirilmesi Sağlık Bakanlığı tarafından yerine getirilmekte olup, Protokol uyarınca sağlık hizmeti Sağlık Bakanlığına bağlı hekimler tarafından sunulmaktadır.

30/04/2009 tarihli Protokolün 5. maddesine göre, 1.000 ve üzerinde hükümlü ve

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

tutuklu bulunan her kuruma aile hekimliği pozisyonu ihdas edilerek sağlık hizmeti sunulmaktadır. Kamp¼s içinde bulunup 1.000 ve ¼zerinde h¼k¼ml¼ ve tutuklu barındıran kurumlar da bu kapsamda değerlendirilmekte, h¼k¼ml¼ ve tutuklu sayısı 1.000'e kadar olan kurumlar durumu uygun olan en fazla ¼ç aile hekimine bağlanmakta olup, ilgili aile hekimi sağlık hizmetini, gezici sağlık hizmeti kapsamında vermektedir.

Ayrıca, aile hekimliği uygulamasına geçilmemiş illerde; h¼k¼ml¼ ve tutuklular ile personel sayısı 1.000'in ¼zerinde olan kurumlarda haftada 5 tam g¼n, 500 ilâ 1.000 arasında olan kurumlarda haftada 5 yarım g¼n, 500'¼n altında olan kurumlarda haftada 2 yarım g¼n tabipli sağlık hizmeti verilmektedir.

06/08/2012 tarihi itibarıyla, ceza infaz kurumlarında 139 sağlık memuru sağlık hizmeti vermektedir.

Ceza infaz kurumlarının sağlık memuru ihtiyacını karşılamak amacıyla, 2011 yılı için 500 s¼zleřmeli sağlık memuru alımı için ilâna çıkılmış ancak, başvuru sayısının yetersiz olması nedeniyle bu pozisyonların sadece 19 tanesi doldurulabilmiş, 481 s¼zleřmeli sağlık personeli pozisyonu boş kalmıştır. Boş kalan pozisyonların, 2012 KPSS sonuçlarına g¼re doldurulması plânlanmaktadır.

V- H¼k¼ml¼ ve tutukluların yurt genelinde yapılan duruşma, disiplin, g¼venlik ve hastane sevklerinde kullanılan sevk araçlarının satın alınmalarında, insan unsuru ve g¼venlik konuları g¼z ön¼nde bulundurularak, ¼niversitelerden teknik şartname konusunda destek alınmakta olup, bu doğrultuda iki, d¼rt, oniki ve yirmi kişilik h¼k¼ml¼ ve tutuklu kapasiteli nakil araçlarının alım s¼reci devam etmektedir. H¼k¼ml¼ ve tutukluların sevklerinde, ring aracının kapasitesi ¼zerinde taşıma işlemi yapılmamaktadır. Öte yandan, karayolu ring araçları yanında uçakla da sevk işlemlerine başlanmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan